

## وهلاميک بو به رکوله کهی تهها سليمان

سیروان ئەمین

sirwanlatif@hotmail.com

کهیه کیتی نیشتمانی له گهل چوار حیزبی تردا به دژی راپه رینه کهی خه لکی که لار بەياننامه يه کيان درکرد، منيش وەک خەلکانىكى زۆر ئيدانەی ئەو بەياننامه يه كردو چەند پەره گرافم له سەر نوسى بەتا يېتى كه خۆم خەلکى ناوچە كەم و تازە لەۋىھاتومەتەوە و زۆر ئاگادارم له وەزىعى ئەو خەلکە پىچەوانەي قىسى ئەم برا دەرەيە كه وەلامى منى داوهتەوە. من له نوسىنە كەشمدا كەمتر مەبەستم حىزبە كەم ئەو بۇوه، بەلام ئەو بە نوسىنەكى پە تەشەير و وشەي وەک هەلەشە، غەلەت، پەلەت، قەزم، درۆي شاخدار و دەيان ووشەي تر و زياتر و له يانزە جار ناوى منى ھىنا و كە ئەگەر ئەمانەي لى دەربکەي رستەيەكى بەكەلکى تىدانامىنى، كەچى بەنوسىنە كەم من دەلىت غەلەت و پەلەت. بۇيە من بە چەند دىرىپەلامى دەدەمەوە، سەرتا ئەو بلىيم كە تەها سليمان له سياسەت وا تىگەيىشتوه كە ئەگەر خزم يان دۆستى كەسيك بۇوي ئىتىر دنياي ويران كرد دەبى بى دەنگ بى، كە ئەمە نەك له نىوان دوو حىزبدا بەلكو له نىو ئەندامانى يەك حىزبىشدا زۆر ئاسابىيە و نىشانەي شارستانى بۇونە.

سەرەپاي ئەوهى تەها سليمان بە نوسىنە كەم منى وتوه هەلەشە و غەلەت و پەلەت كەچى ئەو نوسىنە زۆر توشى هەلەشەي كرد و زياتر له يانزە جاران ناوى منى ھىنا و هو ھېرىشى شەخسى دەكاتە سەرم و جنىو دەدا واش دەزانى چەرخى بەردىنە و ئەگەر كەسيك لە كەلار نەبىت يان له كوردىستان نەبى ئىتىرئاگاي لە دونيا نى يە! ئا خر نوسىنە كەم من يەكىكە لە ئەو ھەموو نوسىنامە دەرهو كە تەواوى دەزگاكانى راگەيەندىن ھەفتەيەك خەريكى ئەم باسە بۇون و تەنانەت عەرەبى و ئىنگلىزىيە كانىشى گرتەوە ھەمووش لە دەرهو بۇون، سەرەپاي ئەوهى كە من يەك كاتزەمىر گويم لە قىسىكانى يەكىك لە رېكخەرو راپەرى خۆپىشاندانە كە بۇوه بە تەلەفۇن كە مامۆستا عەباس بۇو كە كادىرى (حىزبى كۆمۈنىيىتى كريكارى عىراق) و ئەندامى (كۆمەلەي بە مەدەنى كردنى كەلار) لە خۆپىشاندانە كەشدا نويىنەرى خەلک بۇوه لە

گه‌ل قایمقام، وه ته‌واوی ئه‌وبابه‌تانه‌م خویندۇته‌وه که لەسەر ئەم خۆپیشاندانه نوسراون بە و ئیمزا نامه‌شەوه که جى ى باسەکەمانه.

من خوینه‌ران دەكەم بە شايەت، ئه‌گەر کە سېك بىت لە گه‌ل يەكىتى ئیمزا بکات کە خۆى تەقەھى لە خۆپیشاندانه‌کە كردوه و دەست و قاچى خەلکى بېرىھەۋەتەوه بە گولە دەبى چى بەياننامەيەك بىت؟ دەبى جەماوھرى حىزبەكەھى تەھا سلیمان و خەلکى كەلار چى دلخوشيان بکات لە كاتىكدا بىرىندارەكانى خۆپیشاندانه‌کە هيشتا خوينيانلى دەچورا و ئیوھش لە گه‌ل ئاسايىشى يەكىتى دانىشتىون، دەترسم ئەمە بە هەلشاخان و راوه‌ستانەوه بزانى بەرانبەر دەسەلات.

بۇ مەسەلەئى معاشەكەش نازانم بۇ پى ى ناخوشە، بلى ى ئەمە پارەيەى وەرى دەگرن خىرى يەكىتى و پارتى بىت، يان كرئى ئەمە چەند سالەيە کە لە شاخ بۇون، من نەمزانى يە خەلک خەبات دەكاو شەھىد دەدا بۇ پارە، خۆ ئەگەر واش بى ئەمە خەلکى كەلار و شارەكانى كوردستان لە ھەموو كەس زياتر قوربانيان داوه بۇ ئەمە خەلکە بى بهشىن لەھەموو شت و حىزبەكانى ئىيۇھلى ى بەھەممەندن؟ زەحمەت نەبى بۇمان رۇون بکەرەوه .

ئەم دەلى من لەخۆمەوه قىسىم فرى داوه بە فرسەتم زانيوھ ھىرىش بکەمە سەر حىزب شىوعى كوردستان چونكە دوزمنايەتىم ھەيە لە گەليان، ئەمە خۆپىشى و ھاوريكانيشى دەزانن وانى يە من زۆريك ھاوري و ناسياوم ھەيە لە نېو حىزبى شىوعىدا بەلام وەك ووتەم رەخنەگرتن و ھەلۋىستى سىاسى كەمتر ئەمانە دەخويىتەوه بەتايبەتى کە قىسىم بىتە سەر ماھەكانى خەلک و گولەبارانكىردىيان لە خۆپیشانىكدا.

ئەم خۆيان بەرچەشكىن دەناسىئى بە من دەلى کە بەرگرى لە ماھەكانى خەلک كردوه و لە گەل يەكىتى نىشتمانىش بەياننامەي ئیمزا كردوه\* من ھەموو خوینه‌ران دەلىم کە جارىك تر ئەم بەياننامەيە بخويىنەوه بزانن ئەمە لە پىشتى خەلکە يان بەدۈزىيان؟ ئەم بۇ لە ئاست تەقە لە خۆپیشاندانى شۆفىرەكانى سلیمانى و خۆپیشاندانى پىشتىوانى لە خەلکى كوردستانى ئىرلان لە سلیمانى و رانىيە ھەلۋىستىكىتان نەبوو ، دواى بەرىز ئىيۇھ ھاتۇون

خۆپیشاندانی جەماوەری 2000-2500 کەسى بە کۆمەلیک گەنج دەشوبھیئى و ئەوان تاوانبار دەکان كە لە رى دەرچوون، ئایا ھەر بەراستى ئەوانە تەنها کۆمەلی گەنج بۇون؟ دەتانەۋى ئاوهە پېشىوانى لە خەلک بکەن؟ خەلکى راپەرئى بۇ ئاو كارەباو سوتەمەنى ئاوهە باس دەكىي يان دەتانەۋى راپەرینەكە لە بار بەرن؟ بە تايىبەتى كە كۆبۈنەوە لە بارەگاي ئىيە سازدراوه، ئاخر من درۆى شاخدار دەكەم وقسەى ھەلەت و پەلەت دەكەم يان ئىيە لە گەل دوزمنانى خەلک دەست تىكەل دەكەن.

نازانم ئەوه چۆنە وا ئىيە بەروى دەسەلات وەستانەتەوە؟! حەزدەكەم ھەندىك بۇ من و خويىنەران باس بکەيت و خەلکىش بىزانتى چونكە راستىيەكەي سەرەرای موتابەعەي زۆرم شتىكى لەو جۆرم بەرچاو نەكەوتە، خۆزگەش لە بىرى ئەو بەياننامەيە بەتەنها بەياننامەيەكتان دەربىردايە بەتەنیاولە گەل ئاسايىشى و ئىسلامىيەكان بەياننامەت دەرنەكردايە، ئەو كات نە من وە نەكەسيش قسەيەكى واى نەدەكەرد، خەلکش پېشىوانىيەكى تريان دەبۇو، عەزىزم لە گەل ئىسلامىيەكان و ئاسايىشى يەكىتىدا دانشتن وەستانەوە نىيە چەمانەوەيە.

زۆر باسى منت كردوه، من هيچ كىشەيەكى شەخسىم نە لەگەل نە تۆ لەگەل ھاوريكانتدا نى يە بە پىچەوانە من پەيوەندى كۆمەلايەتم لە تەك ھاوريكاني تۆدا لە ھەموو كەس نزىكتىرە، من بە نوسىينىك ھەلۋىستى سىاسى چەند حىزىم رەتكەردىتەوە بۇچۇونم وايە بەلام نازانم تۆ بۇ ئەوەندە ھېرېشى شەخسىت كردۇتە سەرم و وشەى ناشرىينم پى دەلى ئى؟ خۆي ئەمەي تۆ نوسىينىكى سەقەتە نەك ئەوەي من.

باسى ئەوهت كردوه كە من بانگەوازى ئەندامانى ئەوحىزبانەم كردوه واز بەيىن، وە باسى ئەوه دەكەي من نەمتوانىيە ئەندامانى ئىيە بەيىنە ناو حىزبەكەي خۆمەوە، من جاريڭى تريش بانگەوازەكەم دووبارەدەكەمەوە. وە من لېرەدا باسى ئەوه ناكەم كە لە جنوب و كوردىستانىش چەند كەس لە ھاوريانى كۆنى ئىيە لە ناو حىزبى كۆمۈنېستى كريڭكارى دا خەباتى سىاسى دەكەن، بەلام من كەي و لە كوى ھەولۇم داوه ھاوريييانى ئىيە پەلکىش بکەم بۇ ناو حزبى خۆمان ئەگەر كەمى بە دېقەت بى ئەمە كەمتر لە من دەوەشىتەوە و زۆرتر يەخەي ئىيە دەگرى.

زوریش باسی ئەوروپا دەگەی وەک ئەوەی ئەوانەی لە ئەوروپا بان ھەموو ھەر  
ھاوارى ئىمەن و چۈونە ئەوروپاش شەرم بىت، خۆ دو يان سى ملىون عىراقى  
لەدەرەوەن و ھاپى ئىمەن خەلکى زۆرى تىدايە ھۆكارەكانىشى دىارە  
حىزبە ھاپەيمانەكانى ئىوه جەھەنمىكىان دروست كردۇھ ئىستاش سنورى  
كوردىستان ئاوالەكەن يەك كەسى تىدا نامىنى، دواتر كورى باش خۆ من بە<sup>٥</sup>  
رېگاي رەسمى ھاتم بۇ دەرەوە وەک ئەو ھەموو عىراقىيە بەلام جەنابت بە<sup>٦</sup>  
قاچاخ ويستت بىتتە ئەوروپا و جەندىرىمى تۈرك تۆي دىپورتكردەوە ئەگىنا  
ئىستا ھاومال دەبوين، ئىتر ئەمە بۇ بەلاتەوە عەيىب وعارە .

باسى ئەوەت كردۇھ كە لە بەر ھەلس و كەوتى نابابەتىيانەي ئىمە خەلکى  
كەلار بەردىبارنىيان كردوين، تۆ خۆت باش دەزانى كە لە مانگى رەممەزاندا بۇو  
وەئەو مەسەلەيەشلە بەر چى بۇو كە ئىسلامىيەكان ئەو كارەيان كرد بە<sup>٧</sup>  
پشتىوانى ئاسايىشى ئى ن ك تا ئىمە بەردىباران بکەن، بەلام ھەر ئەو  
ئىسلامىيان ئىوهيان گولە باران كرد كە بە داخەوە چەند ھاپىش گيانيان  
لە دەست دا .

باس ئەوەدەكەي كە ئەگەر من لەۋى بومايە خۆم دەشاردەوە !! عەجايەب  
حوكىمەكە لە دوورەوە، بابزانى ئە گەر تەنها يەك ئەندامى ئىمە لە ھەر  
شارىك بۇو بىت ئەو ھەميشه كەسى يەكەم بۇو لە ھەر خۆپىشاندانىكدا  
دەورى كاريگەری گىراوە، بۇ نمونە لم دوايانەدا لە خۆپىشاندانى رانىيە ئازاد  
ئەحمدە كادرى حىزب يەكىك بۇو لە رابەرانى خۆپىشاندانى خەلکى رانىيە  
دەرى گەندەلى ئىدارى، وە ھەر بۇ دەمكوت كردنى خەلکى قەلا دىزى مۇستەفا  
داود كادرى حىزب لە لەلايەن ئاسايىشەوە دەستگىركرا ، لە سليمانى لە<sup>٨</sup>  
خۆپىشاندانى خويىندكاراندا، رېبوار عارف كادرى حىزب حەوت رۆژ لە<sup>٩</sup>  
زىندانى تەنبايى ئاسايىشى سليمانى زىندانى كرا، لە كەلارىش مامۆستا  
عەباس كادرى حىزب يەكىك بۇو لە رېكخەرانى خۆپىشاندانەكەو قىسەكەرى  
خەلک بۇو لە گەل قايىمقام و دەسەلاتداران . ئىستاش قىسەكەرى رەسمى  
دەستە داكۆكى لە خەلکى سليمانى كادرانى حىزب زمناڭۇ عەزىز ئاسو  
كەمال ٥، سەبارەت بەمنىش لە ھاپىكانت و خەلکى سەمود(پزگارى) بېرسە  
بزان كى بۇون ئەوانەي كە لە سالى 92 گەورەترين خۆپىشاندانيان كرد بە

پوی بەرهى كوردستانى دا كه ئىوهش ئەندام بۇون لەو بەرهىدا بۆ خۆراك سوتەمهنى. وە بزانە كى شەش جار برايە ئاسايىشى يەكىتى و كى برايە زىندانى مەلېندى دووى ئى ن ك لە گۆپالە\* ئىتر بەچى دەزانى ئەگەر لەوئى بوومايمە خۆم دەشاردەوە بە شدارىم نەدەكرد، تۆ وەك خۆت دەلى ئى باشم دەناسى دلنىاشم وايمە چونكە بە نوسينەكتدا ديارە.

خراپيش نى يە هەندى بە ديقەت تر بنوسى شىوازەكانى پەيرەو بکەى من رەخنەم لە شىوازى سىاسى چەند حىزب گرتۇھ سەبارەت بە هەلۋىستىكى سىاسى و ناوى كەسم نەھىناوه توش وابكەى باشتەرە نەك شىوازىكى نزم بگريته بەر.

ھەر دەربارە ئەو ئىمىزانامەيە خراپ نى يە سەيرىكى مالپەرو نىھادەكان بکەى سەبارەت بە هەلۋىستى خەلک بزان چيان دەربارە ئىمىزانامەكتان نوسىوھ ..

\*سالى 1992 لە خۆپىشاندانى ئۆردوگای سمود(رزگارى) كە ئاسايىشى ئى ن ك منيان گرت ئەوكات بە سوپاسەوە ھاوريييان ئەبوکاروان و ما مۆستا عەلى وشىخ ئەمین ئى باوكم منيان ئازاد كرد.

\*رەنگە شىنەكان لىنكى نوسينەكان.

2005/09/21